

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΠΑΥΛΙΔΗ

Γυμνασιάρχου

Και εις τὴν Θεσσαλίαν, ὅπως και εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, οἱ διάφοροι ἐπαγγελματῆαι ἤδη ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων εἶχον ὀργάνωσιν συντεχνιακὴν. Μερικαὶ μάλιστα ἐπαγγελματικαὶ τάξεις, ὅπως οἱ ἡθοποιοί, οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, ἀπὸ τῶν κλασσικῶν ἤδη χρόνων εἶχον συμπῆξει ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα. Κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ὁ θεσμὸς τῶν συντεχνιῶν ἔλαβεν ἔτι μεγαλυτέραν ἑκτασιν. Ἀκόμη καὶ οἱ ἐπαῖται τῆς Κωνσταντινουπόλεως λ.χ. εἶχον ὀργανωθῆ εἰς σωματεῖον.

Ἐνῶ ὅμως ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα ἔχει ρίψει φῶς ἐπὶ τῆς συντεχνιακῆς ὀργάνωσεως τῶν διαφόρων ἐπαγγελματικῶν τάξεων, γνωρίζομεν δὲ πλείστα περὶ τῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας συντεχνιῶν, ρουφετίων ἢ ἐσναφίων συνήθως καλουμένων, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Θράκης, τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Ὑδρας, τῆς Ζακύνθου καὶ ἄλλων περιοχῶν, διὰ τὴν Θεσσαλίαν αἱ εἰδήσεις ἦσαν πολὺ πενιχραὶ μέχρι πρό τινας. Τὰ ἐλάχιστα ἔγγραφα, πού εἶχον δημοσιευθῆ εἰς δυσεύρετα συγγράμματα, παρέμενον σχεδὸν ἄγνωστα. Βεβαίως ἀπὸ πολλὰς πηγὰς καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὰς πολυτίμους πληροφορίας τῶν ξένων περιηγητῶν ἦτο γνωστὴ ἡ ἐμπορικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀκμὴ ὀρισμένων θεσσαλικῶν κέντρων (Ἀμπελάκια, Τύρναβος, Βόλος, Τρίκαλα, Λάρισα), συγκεκριμέναι ὅμως εἰδήσεις περὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ὑπῆρχον ἐλάχιστα. Ἐν τούτοις εἰς δύο κώδικας τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, τοὺς ὑπ' ἀριθ. 1471 καὶ 1472, ὑπάρχουν ἐνδιαφέρουσαι εἰδήσεις. Ἐκ τοῦ πρώτου τούτων ἐδημοσίευσαι¹ πρὸ ἐτῶν εἰς ἐφημερίδας τῶν Τρικάλων καὶ τῆς Καρδίτσης σειρὰν ἐγγράφων ἀνεκδότων — πλὴν δύο —, τὰ ὅποια διαφωτίζουν ποικίλας ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν ὑποδούλων Θεσσαλῶν κατὰ τὴν σκοτεινὴν ἐκείνην ἐποχὴν. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνονται ἐνδιαφέροντα ἔγγραφα ἀφορῶντα εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις. Τὰ ἀναδημοσιεύω κατωτέρω προσθέτων τρία, ἀνεκδοτα μέχρι σήμερον, ἐκ τοῦ κώδικος 1472:

1. Συμβιβασμὸς μεταξὺ τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν τῶν Τρικάλων καὶ τῶν σωματείων τῶν παντοπωλῶν καὶ κηροποιῶν κατὰ τὸ 1696.

Εἶναι γνωστὴ ἡ δυσβάστακτος καὶ αὐτόχρημα ληστρική φορολογία — ἀκριβέστερον ἀργυρολογία — τὴν ὅποιαν ἐπέβαλλον εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ραγιαδες οἱ κατὰ τόπους ἐκπρόσωποι τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας, μικροὶ καὶ μεγάλοι. Καὶ ὁ Διοικητὴς τῶν Τρικάλων, ὁ μουσελίμης, δὲν ἀπετέλει, φυσικὰ, ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος: Οἱ βαροσλήδες, δηλαδὴ οἱ κατοικοῦντες τὸ Βαροῦσι (=προάστιον), ἦτοι τὴν χριστιανικὴν συνοικίαν τῆς πόλεως, ἢ ὅποια καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας πόλεις ἐκαλεῖτο τοιουτοτρό-

1. Θάρρος Τρικάλων τῆς 8ης Ἰανουαρίου, 19ης καὶ 26ης Φεβρουαρίου, 10ης Μαρτίου, 2ας, 16ης, 19ης καὶ 26ης Ἀπριλίου καὶ 11ης Μαΐου 1950, Ἀναγέννησις Τρικάλων 20ῆς Αὐγούστου 1950 καὶ 2ας Ἰουνίου 1955, Νέος Ἀγὼν Καρδίτσης 16ης καὶ 30ῆς Ἰουλίου 1950 καὶ 2ας Ἰουνίου 1955.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ὁ γυμνασιάρχης Γεώργιος Δ. Παυλίδης, ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1908 εἰς τὸ Λιτόχωρον τοῦ Νομοῦ Πιερίας, ἐνθα παρηκολούθησε τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς. Ἐγγραφεῖς εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἔλαβε ἐκ ταύτης κατόπιν ἐπιτυχῶν σπουδῶν τὸ πτυχίον του. Ἀμέσως κατόπιν μετέβη εἰς Ρουμανίαν ἐνθα διετέλεσεν ἐπὶ τριετίαν (1933-1936) καθηγητὴς τοῦ Γυμνασίου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Γαλαζίου. Ἐπιστρέψας εἰς Ἑλλάδα διωρίσθη ἀκολουθῶς καθηγητὴς φιλόλογος κατὰ σειρὰν εἰς τὰ Γυμνάσια Καρδίτσης, Δράμας, Ἀ' Προτύπου Πειραιῶς, Νέας Σμύρνης καὶ Παλαιῶν Φαλήρου Ἀθηνῶν. Ἦδη ὑπηρετεῖ ὡς Γυμνασιάρχης εἰς τὸ Γυμνάσιον θηλέων τῆς Σάμου. Οὗτος ἀναπτύσσει παραλλήλως ἀξιόλογον κοινωνικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν δραστηριότητα, καταλιπὼν εἰς πάσας τὰς πόλεις ἐνθα ὑπηρέτησε τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων. Ἀξιόλογος ἐξ ἄλλου εἶναι καὶ ἡ συγγραφικὴ δρᾶσις του, συνισταμένη εἰς τὴν δημοσίευσιν πολλῶν μελετῶν καὶ ἀρθρῶν του ἐπὶ ποικίλων θεμάτων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ. Πλὴν ἄλλων, ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν Τρικάλων «Θάρρος» καὶ «Ἀναγέννησις» τῶν ἐτῶν 1950, 1951 καὶ 1952, διάφορα ἀνεκδοτα ἔγγραφα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, διαφωτίζοντα πλείστας ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν Τρικάλων καὶ τῆς περιοχῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

πως ὡς εὐρισκομένη ἔξω τῆς κυρίας πόλεως, δηλ. τοῦ φρουρίου, ὅπου μόνον Τοῦρκοι διέμενον, ὑπεχρεοῦντο — πλὴν τῶν ἄλλων φόρων — νὰ πληρώνουν καὶ εἰδικὴν εἰσφορὰν πρὸς τὸν Τοῦρκον Διοικητὴν δῆθεν διὰ τὰ ἔξοδα συντηρήσεώς του, τὸ γεμεκλήκι, τὰ ὅποια ὅμως παρείχεν ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις, καθὼς καὶ διὰ τὸ καθιερωμένον ἐτήσιον πρὸς αὐτὸν δῶρον, τὸ πεσχεσί.

Διὰ νὰ πληρωθοῦν τὰ δοσίματα αὐτά, ἐζητεῖτο ἀνέκαθεν ἡ συνδρομὴ διαφόρων ἐπαγγελματικῶν τάξεων. Οὕτω ἐζητεῖτο ἐνίσχυσις καὶ ἀπὸ τὰ ρουφετία τῶν μπακάληδων καὶ τῶν μουμτζήδων (κηροποιῶν), οἱ ὅποιοι ὅμως, ἴσως διότι ἦσαν ξένοι, δὲν ἐδείκνυνον προθυμίαν πρὸς τοῦτο, ὥστε πολὺ συχνὰ ἐπήρχετο ἐπικίνδυνος διάστασις μεταξὺ τῆς πολιτείας καὶ τῶν δύο τούτων συντεχνιῶν. Διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἐπικίνδυνος αὐτὴ κατάστασις, ἢ ὅποια ἤμποροῦσε νὰ προκαλέσῃ ἀνάμειξιν

καὶ ἐκβιασμούς τῶν Τούρκων, οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δύο ρουφετίων παρεκάλεσαν νὰ ἐξαιρεθοῦν ταῦτα τῆς εἰσφορᾶς, εἰς ἀντάλλαγμα δὲ ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δίδουν κατ' ἔτος 60 ὀκάδας ἐλαίου εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, διὰ νὰ καίεται ἰς τὰς κανδηλάς. Ἡ πρότασις ἐγίνε δεκτὴ καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἐπὶ Τουρκοκρατίας κοινοτικὰ νόμιμα συνωμολογήθη ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης (Παρθενίου), κατεχωρίσθη, δηλ., διὰ νὰ εἶναι ἐγκυρος καὶ ἀπρόσβλητος, εἰς τὸν ἐπίσημον κώδικα τῆς Μητροπόλεως, δηλαδὴ τὸν ὑπ' ἀριθ. 1471 κώδικα τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Οὗτος ἤρχισε νὰ γράφεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1688, ἐπὶ Μητροπολίτου Λαρίσης Παρθενίου, ὁ ὁποῖος — ὅπως καὶ οἱ διαδοχοὶ του — ἐπεκύρωσε τὰ ἐγγραφα ἢ ἰδιοχειρῶς, ὡσάκις εὐρίσκετο εἰς Τρίκαλα, ἢ δι' ἐπιτρόπου. Σημειωτέον ὅτι τὰ Τρίκαλα τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1543, καθὼς ἐξάγεται ἐκ σιγιλλίου τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου Α', καὶ μέχρι τῶν μέσων περίπου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἦσαν ἡ μόνιμος ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης, διότι οἱ φανατικοὶ Τούρκοι τῆς Λαρίσης δὲν ἠνείχοντο τὴν παρουσίαν Χριστιανοῦ Μητροπολίτου.

Ἰδοὺ τὸ ἀκριβὲς κείμενον τῆς συναφθείσης συμφωνίας:

«Τὸ παρὸν διαλαμβάνει ὡς οἱ ἐπιτροπεύοντες ἐν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ καὶ ὅλη ἡ κοινότης, ἐζητοῦσαν τὸ κατ' ἔτος βοήθειαν ἀπὸ τοὺς μακαλίδους καὶ μουμουτζίδους, διὰ τὸ γεμεκλήκι τοῦ μισελήμη καὶ διὰ τὸ πεσχέσι του, ὡς ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἐνταῦθα πραγματεύονται καὶ εὐποροῦσι, αὐτοὶ δὲ οἱ μακαλίδους καὶ μουμουτζίδους πολλακίς ἀντέτεινον εἰς τοῦτο, μὴ πειθόμενοι νὰ βοηθήσουν τοὺς βαρροσλίδους καὶ ἐγίνονταν σύγχυτες καὶ θόρυβοι. Ὑστερον δὲ ἐστοχάσθησαν οἱ ἐγκρητοὶ τῶν ρουφαιτίων αὐτῶν, μήπως καὶ ἐπακολουθήσουν ἀναμεταξὺ εἰς αὐτούς, καὶ εἰς τὴν πολιτείαν σκάνδαλα καὶ ζημίαις, καὶ ἐπαρακάλεσαν τοὺς προεστοὺς τῆς πολιτείας, νὰ μὴν τοὺς πειράζουσιν εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ μισελήμη εἰς τὸ γεμεκλήκι δηλαδὴ, καὶ εἰς τὸ πεσχέσι ὅπου τοῦ δίδουν κάθε χρόνον, καὶ ὑποσχέθηκαν νὰ δίνουν ἀντ' ἐκείνου τοῦ δωσήματος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἡμετέρας μητροπόλεως, λάδι ὀκάδας ἐξήκοντα, τὸν κάθε χρόνον. διὰ νὰ καίεται εἰς τὰς κανδηλάς, βλεπόντες δὲ ἡμεῖς καὶ οἱ τῆς πολιτείας ταύτης προεστοὶ ὅτι ἡ αἰτησίς τως εἶναι εὐλόγος, ἔστερξαν εἰς τὴν παρακάλεσίν τους, ὅτι νὰ δίδουν τὰς ἐξήκοντα ὀκάδας τὸ λάδι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἡμετέρας μητροπόλεως, καὶ νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὰ ἄνω εἰρημῆνα ἔξωδα τοῦ μισελήμη. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περι τούτου δήλωσιν ἐγένετο τὸ παρὸν, καὶ κατεστρώθη, ἐν τῷ παρόντι κώδικι εἰς ἐνδειξιν διηνεκῆ καὶ ἀσφάλειας. ἀχῆς: δεκεμβρίου ιε^α».

Ἡ συμφωνία ὅμως δὲν ἐτηρήθη ἐπὶ πολὺ, ὅπως βλέπομεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἐγγραφο.

2. Νέος συμβιβασμὸς μεταξὺ παντοπωλῶν καὶ κοινότητος κατὰ τὸ ἔτος 1708.

Δώδεκα μόλις ἔτη βραδύτερον παρουσιάσθη ἀνάγκη νὰ γίνῃ νέος συμβιβασμὸς. Ἡ παλαιὰ συμφωνία εἶχεν ἀτονήσει. Ἡ πολιτεία ἀπῆτει πάλιν συμμετοχὴν εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ μουσελήμη δαπάνας, ὅπως ἐγένετο καὶ μὲ τὰς λοιπὰς συντεχνίας, ἐνῶ οἱ παντοπῶλαι καὶ κηροποιοὶ δὲν ἐδέχοντο οὔτε νὰ συζητήσουν τὸ πρᾶγμα. Τελικῶς συνεβιβάσθησαν καὶ πάλιν καὶ συνεφώνησαν νὰ ἀπαλλάσσονται μὲν τὰ δύο σωματεῖα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Τούρκου διοικητοῦ, νὰ δίδουν δὲ εἰς ἀντάλλαγμα ἐτησίως οἱ μὲν παντοπῶλαι 50, οἱ δὲ κηροποιοὶ 40 ὀκάδας ἐλαίου. Αὐτὴν τὴν φορὰν συνήφθησαν κεχωρισμέναι συμφωνίαι. Παραθέτω τὸ κείμενον τῆς συμφωνίας πολιτείας καὶ παντοπωλῶν. Τὸ ἐγγραφο συντάξεν, ὅπως δεικνύει ὁ γραφικὸς χαρακτήρ, ἰδιοχειρῶς ὁ ἐπίτροπος τοῦ Μητροπο-

λίτου Λαρίσης Παρθενίου πρωτεκδικος Σταμουλάκης. Ὁ Σταμουλάκης αὐτὸς ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Μητροπολίτου, μολονότι δὲ λαϊκὸς ἦτο ἐπίτροπος τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὰ Τρίκαλα φέρων τὸ ὄφικιον κατ' ἀρχὰς μὲν τοῦ πρωτεκδικου, ἔπειτα δὲ τοῦ σκευοφύλακος.

Ἰδοὺ τὸ ἐγγραφο, χρονολογούμενον ἀπὸ τῆς 26ης Ὀκτωβρίου 1708:

«Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος γίνεται δηλόν, ὡς οἱ ἐντιμότεροι κληρικοὶ καὶ ἄρχοντες τῆς μητροπόλεως καὶ πολιτείας Τρίκης καὶ οἱ λοιποὶ χριστιανοὶ ἔχοντες διαφορὰν μετὰ τῶν μακαλίδων, τοῦ Κῶνστα Τζίλλα δηλονότι, τοῦ Γεώργου, τοῦ Κῶνστα Καρατζιά, τοῦ Ἰωάννου Μαλλοῦτη, τοῦ Θεοδωρῆ Κοκουτάγκου, τοῦ Νίτζου, τοῦ Ἀποστόλη, τοῦ Ἰωάννου Ζαβιτζιανιώτη, τοῦ Μάνου, τοῦ Γεώργου, τοῦ Ἀνδρέου Καφκαλιώρη, καὶ τῶν λοιπῶν, περὶ τοῦ γεμεκλήκι καὶ πεσχέσι τοῦ μουσελήμη. οἱ μὲν ἄρχοντες καὶ προεστώτες ζητοῦντες ὅτι τὸ ρουφετίον τούτου τῶν μακαλίδων νὰ πληρῶνῃ καὶ νὰ βοηθῆ εἰς τὸ γεμεκλήκι καὶ πεσχέσι τοῦ μουσελήμη καθὰ καὶ τὰ ἄλλα ρουφετία, δίδωσι διὰ δόσιμον μετὰ τῶν χριστιανῶν τοῦ βαρουσίου. Οἱ δὲ προρηθέντες μακαλίδους ἐδέοντο νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦσι τὸ παράπαν περὶ τούτου. Ὑστερον ὅμως πάλιν συνεβιβάσθησαν καὶ ἐσυμφώνησαν ἀναμεταξὺ τῶν τούτων τὸν τρόπον. ἦγον οἱ μακαλίδους αὐτοὶ νὰ δίδουν τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον εἰς τὸν ναὸν τῆς μητροπόλεως τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, λάδι ὀκάδας πενήκοντα διὰ τὰς κανδυλάς τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, οἱ δὲ ἄρχοντες καὶ προεστώτες νὰ μὴν ἔχουν ἀδειαν νὰ ζητοῦν ἀπὸ τοὺς μακαλίδους οὔτε μὴν πεσχέσι τοῦ μουσελήμη οὔτε γεμεκλήκι. Τὴν ὅποιαν συμφωνίαν στέρξαντες καὶ τὰ δύο μέρη ἦλθον ἐμπροσθεν ἡμῶν καὶ ὡμολόγησαν ὑποσχόμενοι νὰ ἐμείνουσιν εἰς τὰ συμφωνηθέντα, οἱ μὲν δηλαδὴ μακαλίδους νὰ δίδουν τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον τὰς πενήκοντα ὀκάδας λάδι, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μητροπόλεως· οἱ δὲ ἄρχοντες καὶ προεστώτες τῆς πολιτείας νὰ μὴν ζητοῦν ἐξ αὐτῶν οὔτε γεμεκλήκι οὔτε πεσχέσι διὰ τὸν μουσελήμη. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περι τούτου δήλωσιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συμφωνητικὸν γράμμα ἐπὶ βεβαιώσει ἡμετέρα: =, αψη' Ὀκτωβρίου κς. + Ὁ πρωτεκδικος Σταμουλάκης καὶ ἐπίτροπος βεβαιοί:—»

3. Διαφορὰ παντοπωλῶν καὶ οἰνοπαραγωγῶν Τρικάλων κατὰ τὸ 1698.

Σύμφωνα μὲ παλαιὰν συνήθειαν οἱ παντοπῶλαι τῶν Τρικάλων ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἀγοράζουσιν κρασιὰ ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τοὺς συμπολίτας τῶν οἰνοπαραγωγῶν καὶ μόνον μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν ἐγχωρίων κρασιῶν ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ ἀγοράζουσιν ξένα. Ἀργότερα ὅμως οἱ παντοπῶλαι — εὐρίσκοντες προφανῶς πλέον συμφέροντας ὄρους — ἤρχισαν νὰ προμηθεύονται τὰ κρασιὰ τῶν ἀπὸ ἄλλας ἀγορᾶς καὶ ἔτσι τὰ ἐντόπια ἔμεναν ἀπόλητα. Πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου οἰνοπαραγωγῆς οἱ κοινοτικοὶ ἄρχοντες ἐπενέβησαν καὶ ἀπηγόρευσαν τελειῶς τὴν πώλησιν οἴνου παρὰ τῶν παντοπωλῶν. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν εὐρίσκοντο τὰ πράγματα τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1698, ὅτε ἐπῆλθε συμβιβασμὸς τῶν ἀπόψεων πολιτείας καὶ παντοπωλῶν. Ἐδέχθησαν δηλ. οἱ παντοπῶλαι νὰ μὴ ἀγοράζουσιν ξένα κρασιὰ πρὸ τῆς ἐξαντλήσεως τῆς ἐγχωρίας παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτεία ἀνέλαβε νὰ πληρῶνῃ, ἀντὶ τῶν παντοπωλῶν, τὰς ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ οἴνου ἀπαιτήσεις τοῦ Καδῆ (ἱεροδικαστοῦ) καὶ τοῦ Μουσελίμη. Οἱ παντοπῶλαι ἀνέλαβον ἐπίσης τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρῶνουν δι' ἕκαστον ἔτος, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐνὸς ἔτους μέχρι τῆς ἰδίας ἡμέρας τοῦ ἐπομένου, 35 γρόσια εἰς τὴν μητρόπολιν.

Παραθέτω τὸ κείμενον τῆς συμφωνίας:

«Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος γίνεται δῆλον, ὡς οἱ ἐντιμότατοι κληρικοὶ καὶ ἄρχοντες τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως Τρίκκης, καὶ οἱ λοιποὶ χριστιανοί, ἔχοντες διαφορὰν μετὰ τῶν μπακάλιδων, τοῦ Ἀποστόλη δηλαδὴ, τοῦ Χατζῆ Νικόλα, τοῦ Κυριάκη, τοῦ Στέργιου Καπιστρά, τοῦ Θάνου Μουμτζῆ, τοῦ Ἰωάννου Μαυρομάτη, τοῦ Γεώργου, τοῦ Ἰωάννου, τοῦ Στεφανῆ, τοῦ Ροΐζου Μακρῦ, τοῦ Κώνστα Καρατζᾶ, τοῦ Γεωργούση, τοῦ Ἰωάννου Βρούστη καὶ τοῦ Δημήτρη, καὶ τῶν λοιπῶν, περὶ τῆς πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς τοῦ κρασίου τῆς πολιτείας, λέγοντες πὺς ἦτον συνήθεια παλαιὰ οἱ μπακάλιδες νὰ ἀγοράζουσαν τῆς πολιτείας τὸ κρασίον καὶ νὰ τὸ μεταπωλοῦσαν, καὶ δὲν εἶχον ἄδειαν νὰ ἀγοράζουσαν ἀπὸ ἔξω, πριχου δηλονότι νὰ πω-

Τίγναβος: Ἀνδρόγυνον τοῦ περασμένου αἰῶνος

ληθῆ τῆς πολιτείας τὸ κρασίον. Ὑστερον δὲ οἱ μπακάλιδες, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἀφῆκαν τὴν συνήθειαν αὐτήν, καὶ ἠγόραζον ἔξωθεν κρασίον, καὶ ἔμειναν τὰ κρασιά τῆς πολιτείας ἀπούλητα. Τὸ ὁποῖον ὡς ἐπιζήμιον, τὸ ἠμπόδιον οἱ ἄρχοντες μὲ κρίσιν καὶ ἐξουσίαν. Ὅτι δηλαδὴ νὰ μὴ πωλοῦσαν κρασίον παντελῶς οἱ μπακάλιδες. Μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν, συνεβιβάσθησαν καὶ ἐσυμφώνησαν ἀναμεταξύ των τοῦτον τὸν τρόπον· ἦγουν οἱ μπακάλιδες αὐτοὶ νὰ μὴ ἔχουσαν ἄδειαν νὰ ἀγοράζουσαν ἀπὸ ἔξω κρασί ἄλλ' ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν πολιτείαν, ἕως οὗ νὰ σωθοῦσαν. Καὶ ἀνίσως καὶ ἤθελον τρέξῃ τίποτες ἔξοδα εἰς τὸν καδδῆν, ἢ εἰς τὸν μουσελήμην, διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν πῶς οἱ μπακάλιδες πωλοῦσαν κρασί, νὰ τὰ ἀποκρίνεται ἡ πολιτεία· καὶ αὐτοὶ μόνον νὰ χρεωστοῦσαν νὰ πληρώνουσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μητροπόλεως τριανταπέντε γρόσια τὸν κάθε χρόνον, καὶ ὄχι ἄλλο. Καὶ ἀνίσως τινὰς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μπακάλιδες, ἤθελον ἀθετήσῃ τὴν συμφωνίαν αὐτήν καὶ ἀγοράσῃ ἔξωθεν κρασίον, νὰ παιδεύεται ἀπροκρίματίστως, ἐκκλησιαστικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς. Τὴν ὁποίαν συμφωνίαν στέρξαντες καὶ τὰ δύο μέρη, ἦλθον ἐμπροσθεν τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ τὴν ὡμολόγησαν συνοδικῶς, ὑποσχόμενοι νὰ

ἔμεινουσαν εἰς τὰ συμφωνηθέντα. Οἱ μὲν δηλαδὴ μπακάλιδες νὰ μὴ ἀγοράζουσαν ἔξωθεν κρασίον, καὶ νὰ πληρώνουσαν καὶ τὰ τριανταπέντε γρόσια τὸν χρόνον τὸν καθέκαστον, ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἕως τοῦ ἄλλου τοῦ αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἄρχοντες τῆς πολιτείας νὰ ἀπολογοῦσαν εἰς τὸν καδδῆν, καὶ εἰς τὸν μουσελήμην. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δῆλωσιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συμφωνητικὸν γράμμα ἐπὶ βεβαιώσει τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, καὶ ὑπογραφαῖς τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως Τρίκκης, καὶ κατεστρώθη καὶ εἰς τὸν ἱερὸν τόνδε κώδικα τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως. αχζη^ο. ἀπριλλίου κγ^ο +Μητροπολίτης Λαρίσσης Παρθένιος ἐπασφαλίζε-ται».

Ὅπως βλέπομεν, οἱ παραβάται ἀπειλοῦσαν νὰ τιμωρηθοῦσαν ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, δηλαδὴ ὑπὸ τουρκικοῦ δικαστηρίου. Διὰ τῶν ἐκφράσεων οἱ ἔξω κριταί, ἢ ἐξωτερικὴ κρίσις, ἢ βασιλικὴ κρίσις δηλοῦται συνήθως εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς Τουρκοκρατίας ἢ ὀθωμανικῆ δικαιοσύνης.

4. Ἐνα μπουκοτάζ κατὰ τῶν Ἑβραίων ἐμπορῶν μετὰξῆς ἀπὸ τὸ 1714 ἕως τὸ 1732.

Κατὰ τὸ ἔτος 1714 οἱ παραγωγοὶ μετὰξῆς τῶν Τρικάλων ὑφίσταντο τὸν ἐπιζήμιον ἀνταγωνισμόν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ μερικῶν ὁμοεθνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπρομηθεύοντο ἀπὸ ἔξω κατωτέρας ποιότητος μετὰξῆς, καθὼς καὶ στριμμένα μετὰξῆς νήματα (ἱμπρισίμια) καὶ τὰ ἐπώλουσαν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Τρικάλων εἰς χαμηλοτέρας προφανῶς τιμὰς. Ἐνώπιον τῆς καταστάσεως αὐτῆς τὰ μέλη τοῦ ρουφετίου τῶν μεταξάδων ἀπεφάσισαν νὰ ἀντιδράσουσαν διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἔξωθεν εἰσαγομένης μετὰξῆς καὶ τῆς παντελοῦς ἀπαγορεύσεως τῆς συναλλαγῆς μὲ τοὺς Ἰουδαίους ἐμπόρους μετὰξῆς. Ὑπέγραψαν λοιπὸν τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν, τὸ πρωτόκολλον τιμῆς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, καὶ παρουσιάσθησαν ἐν σώματι πρὸ τοῦ εὐρισκομένου τότε εἰς τὴν πόλιν τῶν Μητροπολίτου Λαρίσσης Παρθενίου καὶ τοῦ ἐζήτησαν νὰ ἐπικυρώσῃ καὶ καταχωρίσῃ εἰς τὸν κώδικα τῆς Μητροπόλεως τὴν ἀπόφασίν των, ἢ ὁποία καὶ κατεστρώθη ὡς ἐξῆς:

«+Ὁ Λαρίσσης Παρθένιος

+Ἐνώπιον τῆς ἡμῶν ταπεινότητος παραγενόμενοι ἅπαντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι ρουφετλίδες τοῦ ρουφετίου τῶν μεταξάδων ἐνεφάνισαν ἡμῖν ὁμολογίαν τινὰ συμφωνητικὴν, καὶ ὑπὸ πάντων ὑπογεγραμμένην διαλαμβάνουσαν, ὡς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴ ἀποκοτίσῃ τινὰς μικρὸς ἢ μέγας τοῦ αὐτοῦ ρουφετίου νὰ δουλεύῃ μαντζάνα, οὔτε μὴ νὰ ὀψωνίσῃ αὐτήν, ἢ ἄλλο μετὰξῆς ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ἀχαμνὸν ἢ ἀπὸ τινος ἄλλου, οὔτε νὰ ἀγοράζῃ ἱμπρισίμι ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους νὰ τὸ μεταπωλεῖ. Ὅστις δὲ τούταν ἤθελε φανῆ παραβάτης καὶ ἀθετῶν ταύτην τὴν συμφωνίαν νὰ πληρῶνῃ εἰς τὸ αὐτὸ ρουφετίον ἑκατὸν πενήτην ἀσλανία, καὶ νὰ ζημιώνεται τὰ μέγιστα. Τὴν αὐτὴν δὲ ζημίαν καὶ παιδεύσιν νὰ κάμωσι καὶ εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ ἤθελον ἐγνωρίσει τὸν τοιοῦτον παραβάτην, καὶ δὲν ἤθελε τὸν μαρτυρήσει εἰς τοὺς μαγιστόρους εἰς τὸ νὰ παιδεύθῃ. Πρὸς τούτοις ἐζήτησαν καὶ ἐγένετο καὶ φρικτὸν ἐπιτίμιον ἐπὶ παρουσίᾳ παντὸς τοῦ ρουφετίου εἰς βεβαίωσιν καὶ διηνεκὴ διαμονὴν τῆς αὐτῆς κοινῆς συμφωνίας, καὶ πάντες κοινῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ ὑπετάγησαν ἀπαράβατα καὶ ἀμετακίνητα εἰς τὸ διηνεκέσ φυλάξαι καὶ ἐπιμείναι τὰ εἰρημένα ὡς εἰσιν ἐγγεγραμμένα ἐν τῇ συμφωνητικῇ αὐτῶν ὁμολογίᾳ, καὶ ὁ ἀθετήσας τι τῶν εἰρημένων πάσχειν τὰς προλεχθείσας ζημίας. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν τούτου διηνεκῆ ἔνδειξιν σεσημείωνται καὶ ἐν τῷδε τῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως Τρίκκης, ἐπὶ βεβαίωσει τῆς ἡμετέρας, καὶ μαρτυρίας τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν τῆς μητροπόλεως ταύτης, ,αψιδ^ο Ἰουνίου ιε Ἰνδικτιῶνος ζ: —».

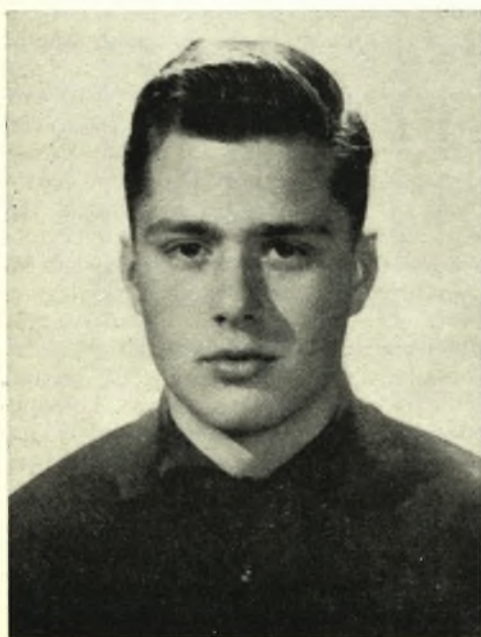

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάγεται ἐξ Ἄλμυρου Βόλου. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Ε.Μ. Πολυτεχνεῖον, ἐξ οὗ ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ Μεταλλειολόγου-Μηχανικοῦ. Ἐσπούδασεν ὡσαύτως ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Βερολίνου καὶ μετεξεπαιδεύθη ἐν Γαλλίᾳ. Ἦδη ἀσκεῖ εὐδοκίμως τὸ ἐπάγγελμά του ἀπὸ ἐτῶν ἐν Ἀθήναις. Κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ὑπηρετῶν ὡς ἐφ. ἀξιωματικὸς, ἐτιμήθη μὲ τὸ χρυσοῦν ἀριστεῖον ἀνδρείας.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΥΡΜΑΚΕΖΗΣ

Κατάγεται ἐξ Ἀμπελακίων Λαρίσης, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις κατὰ τῷ 1945. Υἱὸς τοῦ Ἀλβύζη Συρμακέζη Δ/ντοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐγκυκλίων του σπουδῶν, εἰσήχθη κατόπιν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων εἰς τὸ ΕΜΠ εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Πολ. Μηχανικῶν. Τυγχάνει ἐκ τῶν καλυτέρων σπουδαστῶν ἐπιδεικνύων ἐπιμέλειαν προοιωνίζουσαν μίαν ἀρίστην σταδιοδρομίαν ὡς πολ. μηχανικοῦ.

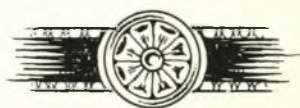

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἐγεννήθη τῷ 1894 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνθα ὁ ἐκ Πορταριάς Βόλου πατὴρ του Ν. Γεωργιάδης, ἦτο Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν Β'. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ζυρίχης Φυσικὰς Ἐπιστήμας, κατόπιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Παρισίων Μεταλλειολογίαν. Τῷ 1940 ἀνεκηρύχθη ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κατὰ δὲ τὸ 1949 ἐξελέγη τακτικὸς Καθηγητὴς.

**ΕΚ ΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΩΝ
ΤΩΝ ΤΙΜΩΝΤΩΝ**

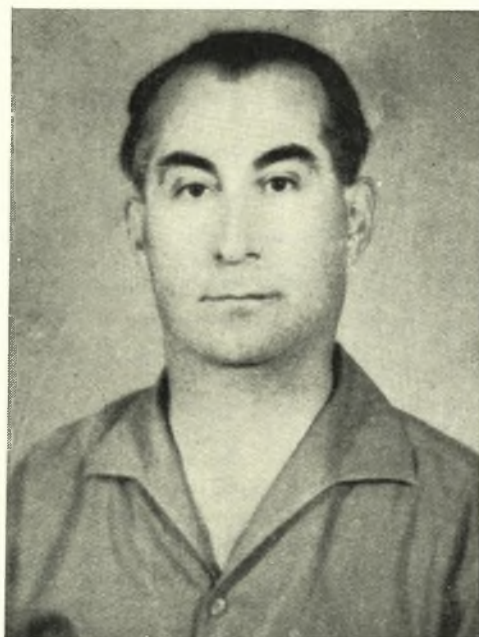

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΩΓΟΣ

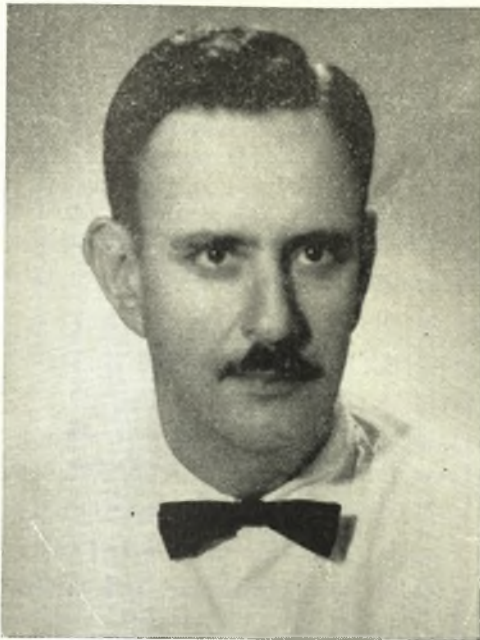
Ἐξ Ἀμαράντου (Βεντίστας) Καλαμπάκας. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Ε.Μ. Πολυτεχνεῖον ἐξ οὗ ἔλαβεν τὸ δίπλωμα τοῦ Μηχανολόγου-Ἡλεκτρολόγου τὸ 1940. Κάτοχος καὶ πτυχίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1957), ὡς καὶ πτυχίου Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν (1965). Διετέλεσε Σύμβουλος τοῦ Τεχν. Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος, ἤδη δὲ τυγχάνει Ἐπιμελητῆς τοῦ Ε.Μ. Πολυτεχνείου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΕΡΜΠΕΤΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Καρδίτῃ τῷ 1911. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολ. Μηχανικῶν τοῦ Ε.Μ. Πολυτεχνείου, λαβὼν τὸ δίπλωμα τοῦ Πολ. Μηχανικοῦ. Ἐκτοτε ἀσκεῖ τὸ ἐπάγγελμά του. Ὡς μηχανικὸς δὲ Δημοσίων ἔργων ἢ Προϊστάμενος Τ.Υ.Δ.Κ. ἐξετέλεσε πλείστα ἔργα εἰς περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ νομῷ Καρδίτσης. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 ὑπηρετεῖ ὡς Νομομηχανικὸς Καρδίτσης.

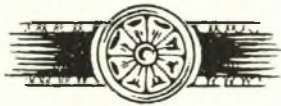
ΖΗΣΙΜΟΣ ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ

Έκ Τυρνάβου, γεννηθείς εν Ἀθήναις τῷ 1914. Ἐλαβε τὸ πτυχίον τοῦ Ἀρχιτέκτονος ἐκ τοῦ Ε.Μ.Π. ὁσάυτως δὲ καὶ τὸ διδακτορικὸν τοῦ δίπλωμα. Κατὰ τὰ ἔτη 1948-1950 παρηκολούθησε μεταπτυχιακὰ μαθήματα εἰς τὸ ἐν Ν. Ὑόρκη Columbia University. Ἀπὸ τοῦ 1951 ἐργάζεται παρά τῷ Ι.Κ.Α. ὡς Τεχνικός Συμβούλος. Συνέγραψε πολλάς μελέτας καὶ βιβλία ἐπὶ θεμάτων Ἀρχιτεκτονικῆς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΑΝΤΕΛΛΟΣ

Κατάγεται ἐκ Νεράϊδας Τρικάλων, υἱὸς τοῦ Συντ/χου Π.Δ. Κώστα Δ. Παπαμαντέλλου. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Ε.Μ. Πολυτεχνεῖον λαβὼν τὸ δίπλωμα τοῦ Μηχανικοῦ Μεταλλειολόγου-Μεταλλουργοῦ. Μεταβάς δι' εὐρυτέρας σπουδὰς εἰς Γερμανίαν, διεκρίθη ἰδιαίτερος, γενόμενος διδάκτωρ τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Aachen. Σήμερον κατέχει τὴν θέσιν τοῦ Ἀ' Ἐπιμελητοῦ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Δ. Βερολίνου.

ΤΟΝ ΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΛΑΔΟΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΡΑΘΥΡΗΣ

Ἐγενήθη εἰς Ἁγ. Λαυρέντιον τοῦ Βόλου τῷ 1890. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τοῦ Μονάχου, ἐξ οὗ ἔλαβε τὸ δίπλωμα τοῦ Πολ. Μηχανικοῦ κατὰ τὸ 1916. Κατὰ τὰ ἔτη 1916-1920 εἰργάσθη ὡς μηχανικός εἰς τὴν τεχν. Ἐταιρείαν ἐν Λειψία Rudolf Wolle. Ἐπανελθὼν ἐν Ἑλλάδι διετέλεσε Ἐπιμελητὴς τοῦ ΕΜΠ εἰς τὴν ἔδραν Τεχνικῆς Μηχανικῆς καὶ ἀπὸ τοῦ 1924 καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Μηχανικοῦ ἀξιωματικῶν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΤΖΗΚΑΚΙΔΗΣ

Ἐκ Τσαρτισάνης, γεννηθείς τῷ 1918. Ἐσπούδασε Χημικός ἐν Ἀθήναις καὶ Ἀμερικῇ. Διετέλεσε προϊστάμενος τοῦ Βιοχημικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, βοηθὸς καὶ ἐπιστημονικὸς συνεργάτης διαφόρων Πανεπιστημιακῶν ἔργαστηρίων (1941-1948). Ἀπὸ τοῦ 1949 προϊστάται τῶν χημικῶν ἔργαστηρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑδροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

ΣΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἐγενήθη τὸ 1934 ἐν Ραψάνῃ Λαρίσης. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Παρισίων, ἐξ οὗ ἔλαβε τὸ δίπλωμα Μηχανολόγου. Ἐν συνεχείᾳ ἐνεγράφη εἰς τὸ Ἰνστιτούτον Ἀνατάτων Σπουδῶν Κινηματογραφίας καὶ Τηλεοράσεως. Ἀσχοληθεὶς εἰδικῶς μὲ τὴν σκηνοθεσίαν, ἔλαβε καὶ τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος. Ἀπὸ τοῦ 1958 ἐγκατεστάθη ἐν Μιλάνῳ, ἔνθα διεκρίθη ὡς Σκηνοθέτης-παραγωγὸς ἐγχρῶμων φιλμ.

Τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ κείμενον ἀσλανία εἶναι τὰ γρόσια. Ἄρσλάν καὶ κατὰ παραφθορὰν ἀσλάν λέγεται, ὡς γνωστὸν, εἰς τὴν τουρκικὴν ὁ λέων. Ὡνομάσθησαν τοιούτοτρόπως κατ' ἀρχὰς πολίματα νομίματα φέροντα τὴν παράστασιν λέοντος καὶ κυκλοφοροῦντα — ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ξένα — ἐν Τουρκίᾳ. Κατόπιν τὸ ὄνομα ἐδόθη καὶ εἰς τὸ ἰσοδύναμον τῶν τουρκικῶν γρόσι, ἂν καὶ αὐτὸ δὲν ἔφερε τὴν εἰκόνα λέοντος. Τὸ ἴδιον ἀκριβῶς συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας μὲ τὰ γνωστὰ ρουμανικὰ λέϊ, τὰ ὁποῖα σημαίνουν λέοντες, χωρὶς νὰ φέρουν πλέον τὴν παράστασιν λέοντος.

Τὸ τεράστιον πρόστιμον τῶν 150 γροσίων (μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸ ἔμισθοδοτεῖτο τότε δι' ὀλόκληρον τὸ ἔτος ὁ διδάσκαλος τῆς πόλεως, μὲ ἓνα δὲ γρόσι ἠγόραζε κανεῖς δύο κατσίκια) καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἀνεγνώσθη ἀφορισμὸς ὄχι μόνον κατὰ τῶν παραβατῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν μὴ καταγγελλόντων αὐτοὺς δεικνύει τὸν σοβαρὸν κίνδυνον, ποὺ διέτρεχεν ἡ μεταξοβιομηχανία τῆς πόλεως.

Τὸ μποῦκοτάζ διετηρήθη ἐπὶ 18 ὀλόκληρα ἔτη, ἤτοι μέχρι τοῦ Μαΐου 1732. Τότε, ἐπειδὴ κατέστη ἀναπόφευκτος ἡ παρὰ τῶν Ἑβραίων ἀγορὰ τοῦ ἱμπρισμίου, παρέκάλεσαν τὰ μέλη τῆς συντεχνίας τῶν μεταξάδων νὰ καταργηθῇ ἡ προηγουμένη ἀπαγορευτικὴ ἀπόφασις καὶ νὰ λυθῇ τὸ ἀρχιερατικὸν ἐπιτίμιον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔγινε, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ σχετικὸν σημείωμα τοῦ κώδικος.

5. *Τὸ 1734 ἀναγνωρίζεται εἰς τὴν συντεχνίαν τῶν πανάδων τὸ δικαίωμα τῆς ἀποκλειστικῆς πωλήσεως ζωναριῶν καὶ ἄλλων εἰδῶν.*

Ἐπειδὴ οἱ σερτζήδες τῶν Τρικάλων ἤρχισαν νὰ πωλοῦν εἰς τοὺς πελάτας τῶν ζωνάρια, οἱ ὑφασματέμποροι, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ μονοπώλιον τοῦ εἶδους, ἀντέδρασαν καὶ κατάρθωσαν νὰ συναφθῇ ἐπίσημος συμφωνία κατοχυρώνουσα τὰ δικαιώματά των καὶ ἐξασφαλίζουσα τὴν παρ' αὐτῶν ἀποκλειστικὴν πώλησιν ὄχι μόνον τῶν ζωναριῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλων εἰδῶν. Παραθέτω τὸ κείμενον τῆς συμφωνίας:

«Ἐν τῷ παρόντι γίνεται δῆλον, ὅτι τοῦ ἐν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ Τρίκκης, ρουφετίου τῶν πανάδων ἔχοντος ἐξ ἀρχῆς εἶδη τινὰ πωλούμενα παρ' αὐτοῦ μόνου καὶ θελήσαντος ἤδη τοῦ ρουφετίου τῶν σερτζίδων παραβῆναι ταύτην τὴν συνθήειαν καὶ πωλῆσαι ἐκεῖνα ἄπερ μόνω τῷ τῶν πανάδων ρουφετίῳ ἐξῆν πωλεῖν, διαφορὰ περὶ τούτου ἠκολούθησε μεταξύ τούτων τῶν δύο ρουφετίων, περὶ ἧς διαφορᾶς παρασταθέντες ἑκατέρου ρουφετίου οἱ χρησιμώτατοι μαγίστορες, καὶ λογοτριβὴν ποιήσαντες, τελευταῖον εἰρήνευσαν στέρξαντες νὰ φυλάττωνται ὡς ἐξ ἀρχῆς ἦσαν, καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ μόνου οἱ πανάδες ἐπώλουν, πάλιν οὗτοι μόνου νὰ τὰ πωλῶσιν. Εἰσὶ δὲ ταῦτα ζωνάρια καθαροκόκινα, μπεκιάρικα, δαλά, χεχραμνιαῖς, καρatoesάκια, γαλάζια μανδύλια μόστραις κόκκιναις, καὶ γαλάζιαις, καὶ πεσχρόπουλα βαμβακερὰ μικρά. Ταῦτα ἔστερξαν καὶ εὐλογοφανῆς ἐκρίθη νὰ τὰ πωλῶσι μόνου οἱ πανάδες καὶ οἱ σερτζίδες νὰ μὴ τολμῶσι νὰ πωλοῦσι τι τούτων, εἰ δὲ ποτε τινὶ τῶν σερτζίδων γίνεται χρεῖα νὰ δώσῃ εἰς κανέναν μουστερὴν αὐτοῦ, νὰ ὀφείλῃ νὰ ἀγοράζῃ τοῦτο παρὰ τῶν πανάδων καὶ νὰ τὸ πωλῇ τῷ βουλομένῳ. Ἐν δὲ τοῖς ἐργαστηρίοις αὐτῶν νὰ μὴ ἔχωσιν ἄδειαν νὰ ἐπισωρεύωσι πρᾶγμα τοιούτου καὶ νὰ τὸ ἔχωσιν νὰ τὸ πωλῶσιν. Ὅθεν εἰς τὸ μένειν ταύτην τὴν συμφωνίαν κεκυρωμένην, καὶ ἀμετάθετον ἐστρώθη ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι εἰς διηνεκῇ καὶ μόνιμον μνήμην.

+ Ὁ Λαρίσης Ἰάκωβος βεβαιοῖ. ἀψλδ' Μαΐου ε"».

6. *Νέα συμφωνία μετὰ τετραετίαν καταργεῖ τὸ προνόμιον τῶν πανάδων διὰ τὰ ζωνάρια.*

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1738 διὰ νέας συμφωνίας κατηργήθη κάθε περιορισμὸς εἰς τὴν πώλησιν ζωναριῶν.

«Ἐν ἔτι χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ τριακοστῷ ὀγδόῳ Ἰουλίου ἰδ' ἐνώπιον τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν παρασταθέντες οἱ πρωτομαῖστορες καὶ μαῖστορες τῶν δύο ρουφετίων τῶν τε σερτζίδων καὶ πανάδων καὶ λογοτριβὴν ποιήσαντες ἱκανῆν διὰ τὴν ἄνωθεν συμφωνίαν ἣν εἶχον πρότερον, ἀπεφάσισαν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ εἶναι ἐλεύθερον τὸ ρουφετίον τῶν σερτζίδων καὶ νὰ πωλῇ τὰ ζωνάρια ἀνεμποδίστως. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν ἐστρώθη καὶ τὸ παρὸν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι.

+ Ὁ Λαρίσης Ἰάκωβος.»

7. *Τὸ καταστατικὸν τοῦ γυναικείου ἐπαγγελματικῆς σωματείου τῶν σαπωνοποιῶν Τρικάλων (1738).*

Τὸ κατωτέρω εἶναι τὸ μόνον ἐκ τῶν παρατιθεμένων ἐδῶ ἐγγράφων, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη δημοσιευθῆ παρ' ἄλλου. Τὸ ἐδημοσίευσεν ὁ Ῥώσος κληρικὸς Πορφύριος Οὐσπένσκη εἰς τὸ δυσεῦρετον σύγγραμμά του «Ἀποδημία εἰς τὰς μόνάς τῶν Μετεώρων τῆς Ὀσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου ἐν Θεσσαλίᾳ» (σ. 399), τὸ ὁποῖον ἐξετυπώθη τὸ 1896 εἰς τὴν Πετρούπολιν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως.

Τὸ ἐγγραφον παρουσιάζει μοναδικὸν ἐνδιαφέρον, διότι βλέπομεν τὸ περίεργον φαινόμενον νὰ εὐρίσκεται ἡ σαπωνοποιία εἰς γυναικείας ἀποκλειστικῶς χεῖρας. Βεβαίως εἶναι γνωστὴ ἡ ὑπαρξὶς γυναικείων συντεχνιῶν, καθ' ὅσον ὅμως τοῦλάχιστον γνωρίζω, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην πόλιν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ σαπωνοποιοῦ ἠσκέτο ἀποκλειστικῶς ὑπὸ γυναικῶν.

Εἰς τὸ ρουφετίον τῶν σαπουνάδων τῶν Τρικάλων, τοῦ ὁποῖου τὰ μέλη ἀνέκαθεν ἦσαν γυναῖκες, ἀπηγορεύετο τὸσον ἡ ἀνάμειξις ἀνδρῶν, ὅσον καὶ ἡ ἐγγραφή καὶ ἄλλων γυναικῶν ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν μελῶν καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ δικαιώματος ἐγγραφῆς. Ἐξ ἄλλου μόνον αἱ θυγατέρες καὶ αἱ νύμφαι τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὴν συντεχνίαν γυναικῶν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγράφωται, μετὰ τὸν θάνατον δὲ γυναικὸς τινος τοῦ ρουφετίου τὰ σύνεργα τῆς τέχνης τῆς ἔπρεπε νὰ περιέρχωνται εἰς τὴν συντεχνίαν. Οἱ παραβάται ὑπεβάλλοντο εἰς βαρὺ πρόστιμον καὶ ἐτιμωροῦντο ἐκκλησιαστικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς. Ἐπειδὴ ἡ συντεχνία δὲν περιελάμβανεν ἄνδρας, ἦτο ρουφετίον ἀνανδρον, τὴν προστασίαν τῆς εἶχον ἀναλάβει οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως. Κατὰ τὸ 1738 (ὁ Οὐσπένσκη ἐσφαλμένως ἐδημοσίευσεν 1735) οἱ σαπωνοποιοὶ τῶν Τρικάλων ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην Λαρίσης Ἰάκωβον νὰ κατοχυρῶσιν τὰ δικαιώματά των καὶ νὰ καταχωρίσῃ τὴν συμφωνίαν εἰς τὸν κώδικα τῆς μητροπόλεως, νὰ ἐπικυρώσῃ δὴλ. τὸ καταστατικὸν τοῦ σωματείου. Τὸ καταχωρισθὲν ἐγγραφον ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἐνώπιον τῆς ἡμῶν ταπεινότητος προκαθημένης καὶ τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν καὶ ἀρχόντων τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως Τρίκκης ἔλθοῦσαι αἱ γυναῖκες τοῦ ρουφετίου σαπουνάδων, ἡ Σταμοῦλο, ἡ Βασιλική, ἡ Μαργαρόνα, ἡ Ἀρχόντο, ἡ Βενέτο, ἡ Ἀγγέλο, ἡ Παγόνα, ἡ Τριανταφυλιά, ἡ Χαῖδο, καὶ ἡ Αἰκατερίνα ἀνήγκειαν ἡμῖν ὡς παλαιόθεν ἐστάθη συνθήεια ἄνδρες νὰ μὴν ἀνακατῶνται εἰς τὸ ρουφετίον αὐτό, οὔτε νὰ δουλεύουν τὴν τέχνην αὐτήν. Διὸ καὶ μετὰ πολλῆς τῆς παρακλήσεως, κατὰ ἐξ συμφώνου ἐσμφώνησαν, ἐδεήθησαν καὶ παρ' ἡμῶν ὅπως ἐπικυρωθῇ ἡ τοιαύτη ἐν τῷ μεταξύ τους συμφωνία καὶ καταστρωθῇ ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι. Καὶ ὀνέποτε ἤθελε καμῖα ἀπὸ αὐταῖς νὰ βάλλῃ εἰς τὸ τοιοῦτο ρουφετί ἢ τὴν θυγατέρα τῆς ἢ τὴν νύμφην τῆς ὁποῦ νὰ δουλεύῃ τὸ σαποῦν, νὰ πληρῶνῃ εἰς τὸ ρουφετίον αὐτὸ γρόσια πέντε ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ρουφετία. Ἄφ' οὗ δὲ ἤθελεν ἀποθάνῃ

καμία από αὐταῖς νὰ μὴ ἔχη ἄδειαν οὐδεὶς νὰ λαμβάνη τὰ σύνεργα τῆς τέχνης ταύτης, ἀλλὰ νὰ τὰ λαμβάνουν... αὐταί, καὶ ἂν ἤθελεν εὐγὴ καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς ἔξω νὰ μεταχειρισθῇ τὴν τέχνην ταύτην τοῦ σαπουνίου, χωρὶς τῆς βουλῆς αὐτῶν τῶν γυναικῶν, νὰ ἀποδίδῃ πρὸς αὐτὰς ὡς παραβάτης τῆς συμφωνίας ταύτης, καὶ ἀνυπότακτος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποφάσεως γρόσια δέκα: καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μητροπόλεως ὁμοίως γρόσια δεκαπέντε, παιδευόμενος ἐκκλησιαστικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς. Τὸ ὁποῖον αὐτὸ ρουφετίον ἐδιωρίσαμεν ὡς ἄνανδρον ὅπου εἶ-

Θεσσαλὸς προύχων μετὰ τῆς συζύγου του

ναὶ νὰ ἔχη τὴν ἐπίσκεψιν καὶ βοήθειαν τῶν κληρικῶν καὶ ἀρχόντων. Ὅθεν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, καὶ μαρτυρίας τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν καὶ ἀρχόντων τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως Τρίκης, καὶ ἐστράφη ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι.

Ἀψλη Ἰουλίου κζ'.

+ Ὁ Λαρίσης Ἰάκωβος βεβαιοῖ.

Τὰ ἐπόμενα ὑπ' ἀριθ. 8, 9 καὶ 10 ἔγγραφα προέρχονται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1472 κώδικος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς συντεχνίας Λαρίσης. Καὶ τὰ τρία δημοσιεύονται διὰ πρώτην φοράν.

8. *Εἰρήνευσις καὶ περιστολὴ ἀδικαιολογήτων δαπανῶν εἰς τὸ ρουφετίον τῶν σχοινιάδων Λαρίσης.*

Φαίνεται ὅτι οἱ διοικοῦντες κατὰ τὸ 1734 τὴν συντεχνίαν τῶν σχοινιάδων τῆς Λαρίσης διεχειρίζοντο ἀνεξελέγκτως τὴν περιουσίαν τοῦ σωματείου. Τὰ μέλη δὲν ἐγνώριζον οὔτε ποία ἦτο ἡ περιουσία τοῦ σωματείου, οὔτε εἰς ποίους, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν, εἶχον δοθῆ ὡς δάνειον μὲ τόκον τὰ δέκα ἔνδεκα (δέκα τοῖς ἑκατὸν) τὰ χρήματα αὐτά, διὰ νὰ καρποῦται ἡ συντεχνία τὸ διάφορον. Διέθετον τοὺς τόκους τῶν χρημάτων τῆς συντεχνίας εἰς συμπόσια καὶ εὐωχίας, προέβαινον εἰς ἄλλας περιττὰς δαπάνας καὶ κατέβαλλον τὰ δικαστικά ἐξόδα τῶν περιπλε-

κομένων εἰς δικαστικούς ἀγῶνας πρὸς ἀντιτέχνους τῶν μελῶν τοῦ ρουφετίου.

Τὸ τελευταῖον αὐτό, μαρτυροῦν ἀλληλεγγύην, δὲν ἦτο βεβαίως ἀξιοκατάκριτον. Τούναντιον μάλιστα ἡ ἀλληλοβοήθεια μεταξὺ τῶν μελῶν μῖς συντεχνίας ἀπετέλει μίαν τῶν βασικῶν ἐπιδιώξεων αὐτῆς. Φαίνεται ὅτι θὰ ἐγένετο κατάχρησις ἢ κακὴ χρῆσις τοῦ μέτρου.

Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἐπεκράτει δυσάρεστος κατάστασησις. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ τεθῇ τάξις εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ὀρισμένων μέτρων, τὰ ὁποῖα παρεκλήθη νὰ διασφαλίσῃ διὰ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ ὁ Μητροπολίτης Λαρίσης.

«Διὰ τοῦ παρόντος δῆλον ἀποκαθίσταται ὡς τὸ ρουφετίον τῶν Λαρισσαίων σχοινιάδων διαφορὰς τινὰς ἔχον καὶ μάχας καὶ συγχύσεις ἐπιβλαβεῖς, ἠβουλήθησαν εἰρήνην εἰσαγαγεῖν ἐν αὐτοῖς εἰς τὸ ἐξῆς, καὶ ἐξάραι πᾶν σκάνδαλον κακοποιῶν καὶ δλέθριον, ποιῆσαι δὲ συνθήκας καὶ συμφωνίας ἐπωφελεῖς τούτῳ τῷ ρουφετίῳ, ὥστε μηκέτι ἀναφύεσθαι τοῖς μαγιστόροις ζημίας, καὶ ἀλληλομαχίας. Ἐνθεν τοι καὶ συναθροισθέντες ἅπαντες οἱ ἐκ τοῦ ρουφετίου τούτου μαγιστορες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἐνεφανίσθησαν ἔμπροσθεν τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, καὶ τὰς συμφωνίας αὐτῶν προβαλόντες, ἐζήτησαν ἐπικυρωθῆναι παρ' ἡμῶν καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ κώδικι καταγραφῆναι. Ἔτσι τοιγαροῦν ἐν πρώτοις συμφωνία αὐτῶν, ὅπως φανερὰ γέγονται τοῖς πᾶσι μικροῖς τε καὶ μεγάλοις μαγιστόροις τὰ τοῦ ρουφετίου εὑρισκόμενα χρήματα ἐν ποίοις τούτων εἰσι δεδανεισμένα. Καὶ ἐφανερῶθησαν δανεισθέντα εἰς μὲν τὸν Χατζῆ Ἀντώνη ἄσλανία τριάκοντα διὰ τόκου τὰ δέκα πρὸς ἕνδεκα, εἰς δὲ τὸν Χατζῆ Ἀποστόλῃν ἕτερα τριάκοντα σὺν τῷ αὐτῷ τόκῳ, καὶ ἄλλα τριάκοντα τῷ Δημῳ ὡσαύτως· δέκα εἰς τὸν Νέστορα, εἰς τὸν Μαγαλιὸν δέκα, εἰς τὸν Ἀθανάσιον δέκα, καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην δέκα διὰ τοῦ αὐτοῦ διαφόρου συμποσούμενα τὰ πάντα εἰς κεφάλαιον ἑκατὸν τριάκοντα γροσίων. Δευτέρα δὲ συμφωνία ὅτι τὸ διάφορον ὅπερ συνάγεται ἐκ τοῦ ρηθέντος τούτου τοῦ κεφαλαίου τῶν ἑκατὸν τριάκοντα γροσίων μηδὲν ἔχειν τοὺς μαγιστόρους δαπανᾶν εἰς συμπόσια καὶ εὐωχίας, καὶ ματαίας ἐξόδους, ἀλλ' εἰς μνημόσυνα καὶ ἐλεημοσύνας. Τρίτη, ὅτι ὅστις μαγιστορ φανεῖται συγχυσθεὶς μετ' ἄλλου τινὸς τῶν μαγιστόρων κᾶκ τούτου ἀκολουθήσας εἰς κρίσεις ἐξωτερικὰς καὶ δαπανήσας ποσότητα τινα πολλὴν ἢ ὀλίγην τῶν ἄσπρων, μὴ δέχεσθαι ταύτην τὴν ζημίαν τὸ ρουφετίον, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπὸ ἰδίων χρημάτων ἐπιμετρεῖν, καὶ πάλιν ὁ ἐξωτερικῶς ζημιούμενος ἐξ ἰδίων μετρεῖν τὴν ζημίαν, καὶ εἰ μὲν ἔχει δίκαιον, προσερχέσθω τῇ ἐκκλησιαστικῇ δικαιοσύνῃ, καὶ ζητεῖτω τὸ δίκαιον αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῶς. Ταύτας τὰς συμφωνίας τοῦ ρηθέντος ρουφετίου ὡς ὑπὸ τῶν μαγιστόρων στεργχεῖσας, καὶ εὐλόγοφανεῖς οὖσας βεβαιούμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τὸ εἶναι καὶ φυλάττεσθαι ἀπαρασαλεύτους εἰς τὸ ἐξῆς. Διὸ καὶ κατεστράφησαν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι εἰς μνημν ἄσφαλῆ καὶ διαιωνίζουσιν. Ἐν ἔτει ἀψλδ Δεκεμβρίου α^η.

+ Ὁ Λαρίσης Κωνστάντιος (;) βεβαιοῖ.»

9. *Ἐρις πανάδων καὶ μανδηλάδων Λαρίσης κατὰ τὸ 1755.*

Ἀπὸ τοῦ 1748 ὑπῆρχε συμφωνία μεταξὺ τῶν πανάδων καὶ τῶν μανδηλάδων τῆς Λαρίσης καθορίζουσα ὅτι τὰ μὲν λευκὰ ὑφάσματα ἐδικαιοῦντο νὰ τὰ κατασκευάζουν καὶ νὰ τὰ ἐμπορεύωνται οἱ πανάδες, τὰ δὲ γαλάζια οἱ μανδηλάδες. Ἐπειδὴ ὁμως οἱ μανδηλάδες παρέβησαν τὴν συμφωνίαν καὶ ἤρχισαν νὰ πωλοῦν λευκὰ πεσκίρια ἰσχυρίζομενοι κατ' ἀρχὰς μὲν ὅτι δὲν εἶχον γνῶσιν τοιαύτης συμφωνίας, ἔπειτα δὲ ὅτι ἔχουν τὸ δίκαιωμα αὐτό, καθόσον τὰ πεσκίρια δὲν ἐμνημονεύοντο ρητῶς εἰς τὴν συμφωνίαν, οἱ πανάδες ἤγειραν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησια-

στικού δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐδικαίωσε καὶ διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως κατωχύρωσεν ἐκ νέου τὰ δικαιώματα τῶν καὶ ἀπηγόρευσε δι' αὐστηροτάτων ποινῶν εἰς τοὺς μανδηλάδες νὰ πωλοῦν εἶδη τῆς ἄσπρη τέρυξ.

«+ Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Λαρίσσης Μελέτιος ἐπικυροῖ:—

+ Ὁ Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος Λητζᾶς συνεπικυροῖ:—

Ἐνώπιον τῆς ταπεινότητος ἡμῶν, παρόντος καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ἐξάρχου ἁγίου Λητζᾶς κὺρ Νεκταρίου, ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ, καὶ συλλειτουργοῦ, παρευρεθέντων δὲ καὶ πολλῶν ἐντιμοτάτων πρωτομαγιστῶν, ἐκ διαφόρων ρουφετίων, παραστάντες ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν πανάδων, ἐνεφάνισαν ὁμολογίαν γεγραμμένην κατὰ τὸ ἀψμῆ^{ον} ἔτος Μαρτίου ΙΘ^{ον} καὶ ἐσφραγισμένην σφραγῖσι τρισίν, ὧν τὰς μὲν ἐσφραγισμένας δύο τούρκικας ἔλεγον, ὑπάρχειν, τὴν μίαν τοῦ ἀχίμπαμπα, τὴν ἑτέραν δὲ τοῦ κεχαγιᾶ τῶν τζουχλάδων, τὴν δὲ μετὰ τὸ τέλος τῶν γραμμάτων ὑπεσφραγισμένην, εἶναι τοῦ Πολύζου πρωτομαγιστοῦ τότε τοῦ ρουφετίου τῶν μανδηλάδων. Διελάμβανε δὲ ἡ αὐτὴ ὁμολογία ὅτι τὰ αὐτὰ ρουφέτια τῶν πανάδων καὶ τῶν μανδηλάδων, ἵνα μὴ ἀκολουθῆ αὐτοῖς ζημία, σύγχυσις, καὶ ὄλεθρος, συνεφώνησαν ἀλλήλοις, ὅπως τὸ μὲν ρουφέτιον τῶν πανάδων, δουλεύη ὅλην τὴν ἄσπρην τέχνην, πανία, προσόψια, πεσκίρια, καὶ εἴ τι ἄλλο λευκὸν τῆς τέχνης ἐκείνης, τὸ δὲ ρουφέτιον τῶν μανδηλάδων, δουλεύη τόσον ἐν Λαρίσσει, ὅσον καὶ ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν μόνον τὴν μαβίτικην τέχνην, καὶ οὐδὲ τὰ πρὸς ἐνδυμασίαν αὐτῶν πανία ἐπετράπη αὐτοῖς ὑφαίνειν, οἵτινες ἠγόρασαν τότε μετὰ τὴν συμφωνίαν αὐτὴν παρὰ τῶν πανάδων ὅλα τὰ γαλάζια νήματα, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἐργαλεῖα τῆς μαβίτικης αὐτῆς τέχνης, καὶ εἰρήνευσαν ἕκτοτε αὐτὰ τὰ δύο ρουφέτια, δουλευόντων τῶν πανάδων τὴν ἄσπρην, τῶν δὲ μανδηλάδων τὴν μαβίτικην (ὡς ἔφημεν) τέχνην. Ἐπεὶ δὲ τινες τῶν μανδηλάδων ἐφωράθησαν ποιούντες παρὰ τοὺς ὅρους, καὶ τὴν συμφωνίαν ταύτην, μὴ ἐμμένοντες τοῖς προγεγονόσιν, ἀλλ' ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, τὸ τοῦ λόγου, πηδῶντες, ἐκίνησαν ἀγωγὴν οἱ πανάδες κατὰ τῶν μανδηλάδων, ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς, ὡς παραβάτης τῆς ἐγγράφου καὶ ἐμμερτύρου ἐκείνης συμφωνίας, οἱ δὲ μανδηλάδες, ἀνταποκρινόμενοι τὸ α^{ον} ἔλεγον, μὴ ἔχειν εἶδησιν τῆς συμφωνίας ἐκείνης. Εἶτα, ἐπειδὴ ρητῶς τὰ πεσκίρια ἐν τῇ ὁμολογίᾳ ἐκείνῃ οὐκ ἐγράφησαν, ἀλλὰ μόνον ἄσπρην τέχνην, διίσχυρίζοντο ἐκ τούτου τὰ πεσκίρια, ὡς καταλειφθέντα ἐν ἐκείνῳ τῷ γράμματι, μὴ ὑπάγεσθαι, μηδὲ ἐμπεριέχεσθαι τῇ ἄσπρην τέχνην, ἀλλὰ δουλεύειν τὰ αὐτὰ πεσκίρια καὶ τοὺς μανδηλάδες αὐτούς, ἀλλ' αὐτὰ αἱ ἀντιστάσεις καὶ ἀποκρίσεις τῶν μανδηλάδων, ἐφάνησαν προφανῶς ἀσύστατοι καὶ ἀδόκιμοι, καὶ θυμοῦ μᾶλλον ἢ ἀληθείας ἐχόμενοι, καθὼς ἀπεδείχθη, καὶ διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ Γεωργάκη, καὶ Ἀθανάση τῶν μπογιατζήδων, καὶ τοῦ Μιχάλη, καὶ Κώνστα τῶν μεταξάδων, καὶ τοῦ Χατζημίτζου σερτζῆ, καὶ διὰ δύο φρικτῶν ἐπιτιμίων ἐκφωνηθέντων, εἰσέτι τῶν μανδηλάδων, παρ' ἡμῶν τε καὶ παρὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ἐξάρχου, κατὰ τῶν πανάδων, εἰ ψεύδονται. Ἐμεινε λοιπὸν κατὰ τελείαν ἀπόφασιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν κριτηρίου, καὶ συναίνεσιν καὶ τῶν δύο αὐτῶν ρουφετίων τὸ δίκαιον ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ, δουλευόντων τῶν πανάδων ἐς τοῦπιὸν ἀκωλύτως πανία, προσόψια, πεσκίρια, καὶ ὅλην τὴν λοιπὴν ἄσπρην τέχνην, ὡς καὶ πρότερον, τῶν δὲ μανδηλάδων τὴν μαβίτικην, ἐν Λαρίσσει καὶ τοῖς χωρίοις αὐτῶν. Ὅψέποτε δὲ τις ἐκ τοῦ ρουφετίου τῶν μανδηλάδων, παραβῆ τὴν συμφωνίαν ταύτην, καὶ δουλεύει πεσκίρια λευκὰ ἐν Λαρίσσει, ἢ ἐν τινὶ χωρίῳ ἢ προσδράμῃ εἰς πρόσωπα ἐξωτερικά, ἐπὶ τῷ διασεῖσαι, καὶ ἀνατρέψαι τὴν αὐτὴν συμφωνίαν, ἢ βλάψαι, καὶ ζημιῶσαι τινὰ ἐκ

τῶν ρουφετίων τούτων, ὁ τοιοῦτος ἀφωρισμένος ἔστω ἀπὸ θεοῦ, καὶ ὑπόδικος πάσαις ταῖς ἀραῖς τῶν ἁγίων πατέρων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐκκληρυκτος, ὀφείλων προσέτι, καὶ ποιῆν τῷ ἐν Λαρίσσει πανσέπτῳ ναφ τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλίου γρόσια πενήκοντα, τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ γρόσια πενήκοντα, καὶ τοῖς ρουφετίοις αὐτοῖς γρόσια πενήκοντα.

Τούτου χάριν εἰς ἐνδειξιν, καὶ ἀσφάλειαν διηνεκῆ, ἀπαράτρεπτόν τε καὶ ἀμεταποίητον μονιμότητα τῆς συμφωνίας ταύτης, ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν ἐκκλησιαστικὸν ἐπικυρωτικὸν γράμμα, κατασφαλισθέν, καὶ ταῖς ὑπογραφαῖς τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν, καὶ πρωτομαγιστῶν τῶν ρουφετίων, κἂν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως καταγραφέν, καὶ ἐπεδόθη τῷ εὐλογημένῳ ρουφετίῳ τῶν πανάδων. ἀψνε Ἀπριλλίου 15^{ον}».

Ἡ ἐπικύρωσις τῆς πρώτης συμφωνίας ὑπὸ Τούρκων ἀξιωματούχων καὶ τὸ ἀρχιερατικὸν ἐπιτίμιον ἐναντίον ὄχι μόνον τῶν παραβατῶν, ἀλλὰ καὶ ὅσων ἠθέλον προσφύγει εἰς τουρκικὴν ὑποστήριξιν πρὸς κατάργησιν τῆς συμφωνίας ἢ καταδίωξιν ἀντιτέχνων, μαρτυρεῖ διὰ μίαν ἀκόμη φοράν πόσον δυσχερὴς ἦτο ἡ θέσις τῶν ταλαιπώρων ραγιάδων ἐν μέσῳ τῶν φανατικῶν μουσουλμάνων τῆς Λαρίσσης.

10. *Τὸ 1755 οἱ σχοινάδες τῆς Λαρίσσης κατόπιν κοινῆς συμφωνίας προβαίνουν εἰς διατίμησιν τῶν εἰδῶν τῶν καὶ συνεργασίαν πρὸς ἀποφυγὴν ἀνταγωνισμοῦ.*

Διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰς ἐκ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ζημίας οἱ σχοινάδες τῆς Λαρίσσης — χωρὶς νὰ προχωρήσουν μέχρι τῆς συμπήξεως τράστ συνεργαζομένων ἐπιχειρήσεων, ὅπως γίνεται σήμερον — ἀπεφάσισαν νὰ διατιμήσουν τὰ εἶδη τῶν, νὰ συνεργάζωνται δὲ διὰ τὴν προμήθειαν τῶν πρώτων ὑλῶν. Ἡ συμφωνία κατεχωρίσθη εἰς τὸν κώδικα τῆς Μητροπόλεως:

«Ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἐπιβεβαιοῦσα τὸ παρὸν δῆλον καθίστησι δι' αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἐκ τοῦ ρουφετίου τῶν σχοινάδων ὑπογεγραμμένοι ἐνταῦθα μαῖστορες, ὅσοι τε καὶ ὅποιοι εἰσὶ, συνεφώνησαν, ἀναμεταξὺ ἀλλήλων νὰ διορίσωσιν ἀποκοπὴν τῶν σχοινίων ὅπου πωλοῦσι τὰς ἀγοράς, καὶ δὴ εὔρον εὐλογον καὶ ἀπεφάσισαν ὅλοι συμφώνως ὅτι ἡ ὠκὰ τὰ σχοινία νὰ δίδωνται δι' ἄσπρα τέσσαρακονταπέντε ἢ τριχία ὅπου βαρεῖ δύο λίτρας δι' ἄσπρα τριάκοντα ἡγουν 30 ἢ μικρὴ δοξιά δι' ἄσπρα εἰκοσιτέσσαρα ἢ δεκαπεντάρικη δι' ἄσπρα δεκαοκτώ ἢ δεκάρικη δι' ἄσπρα δεκατέσσαρα τὸ δοξί καπίστρι δι' ἄσπρα δώδεκα τὰ δευτέρα καπίστρια δι' ἄσπρα ἑννέα τὸ μικρὸν καπίστρι δι' ἄσπρα πέντε οἱ ζευτῆρες τὸ ζευγάρι ἄσπρα τέσσαρα τὰ κανάπια δι' ἄσπρα δεκαοκτὼ ὁ τεστές τὰ βουβαλοκάπιστρα δι' ἄσπρα δεκαπέντε. Καὶ πρὸς τούτοις τὸ λινάρι ὅπου φέρουσιν εἰς τὴν Λάρισσαν νὰ μοιράζεται ἐξ ἴσου εἰς ὅλους, καὶ ὁποῖος ἠθέλεν ὑπάγη ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἀγοράζεται τὸ λινάρι ἢ τὸ κανάβι προτοῦ νὰ ὑπάγη, νὰ ἐρωτᾷ καὶ τοὺς λοιποὺς μαῖστορας. Περὶ τῶν τοιούτων οὖν ζητήσαντες γράμμα ἐκκλησιαστικόν, καὶ προσθήσαντες ὅτι νὰ παιδεύηται δικαίως ὅστις ἠθέλε φανῆ παραβάτης τῶν εἰρημένων λαμβάνοντας παρ' αὐτοῦ εἰς ποιῆν τρία γρόσια ὁ τυχὼν ἀρχιερεὺς, καὶ τρία οἱ μαῖστορες ἐγγράφη τὸ παρὸν καὶ ἀντεγγράφη κἂν τῷ ἱερῷ τῆς μητροπόλεως κώδικι, ὅπερ ἐπιβεβαιώσαντες ἐδώκαμεν εἰς χεῖρας αὐτῶν:—

ἀψνς Δεκεμβρίου 15^{ον}

Οἱ ὑποσχεθέντες».

Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ὑποσχομένων σχοινάδων, τὰ ὁποῖα, ὅπως καὶ τὰς ὑπογράφας ἢ τὴν ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων τῶν μαρτύρων ἢ διαδίκων τῶν προηγουμένων ἐγγράφων, παραλείπω χάριν συντομίας.